

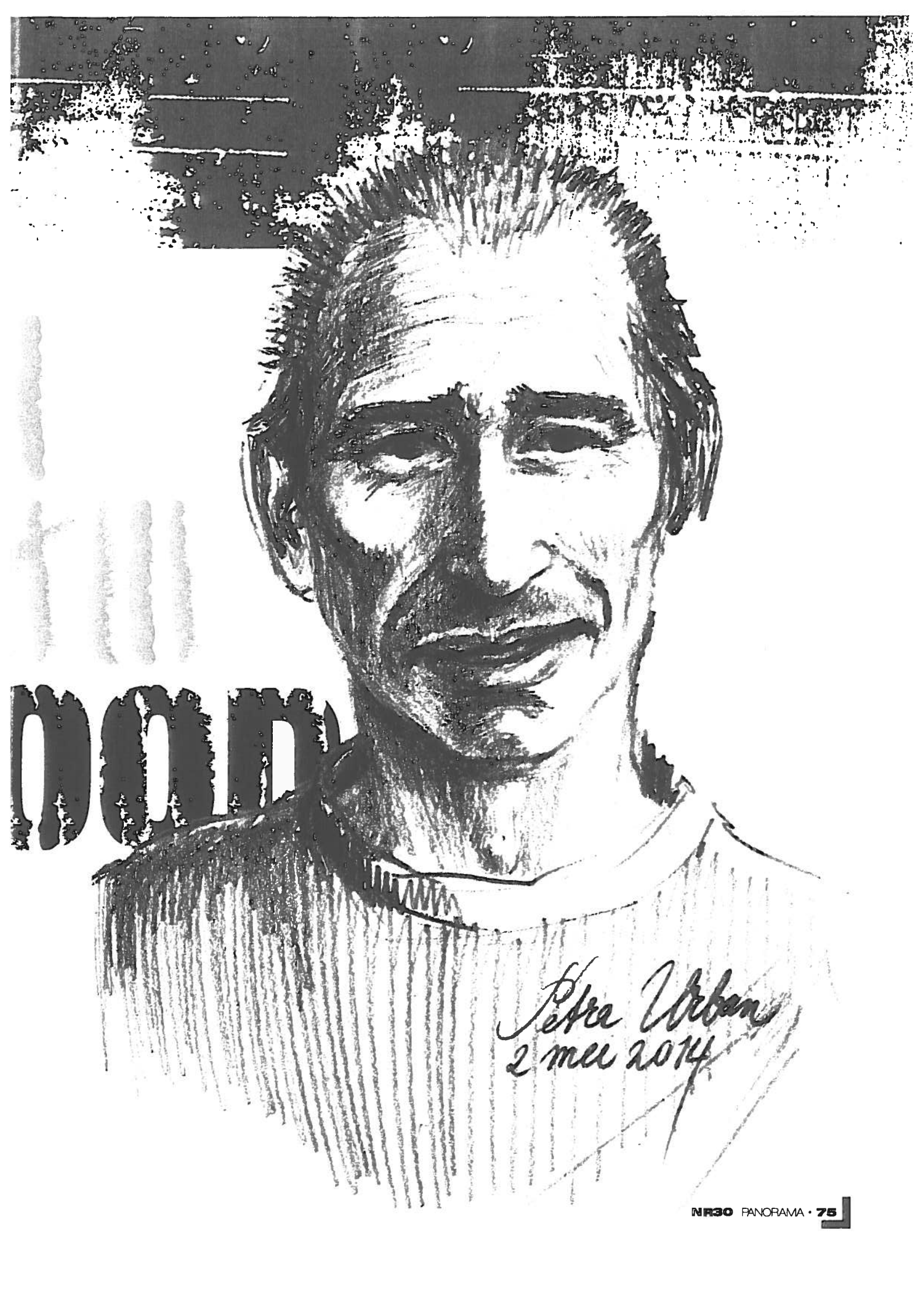
DOSSIER

*Britse crimineel Daniel Sowerby
zucht levenslang in Nederlandse cel*

DAGGEN IN TURVEN TOT DE D

De Brit Daniel Sowerby (56) zit in de Nederlandse gevangenis een levenslange celstraf uit, nadat hij veroordeeld is voor de moord op de Groninger Gerard Meesters, gepleegd in 2001. Waar Volkert van der G. de poort van de bajes is uitgelopen na een enkelvoudige moord, zal Daniel tot zijn sterfdag vastzitten. Panorama bezoekt de Brit in de bajes. "Ik ben levend dood verklaard."

TEKST MARTIJN HAAS ILLUSTRATIE PETRA URBAN FOTO'S ANP

Petra Urban
2 mei 2014

Daniel Sowerby is eind jaren zeventig een straatboefje zoals er zoveel rondlopen in de arme Noord-Engelse volkswijken, oorden die zijn volgebouwd met afzichtelijke grijze betonnen galerijflats. In 1977 pleegt de dan 21-jarige Engelsman een overval. Hij wordt daarbij ontdekt. Sowerby reageert door het slachtoffer met een monteerbout te slaan die hij bij zich heeft. Hij slaat zijn slachtoffer daarbij zo hard dat delen van diens schedel in de hersens worden gepompt. Sowerby krijgt een levenslange gevangenisstraf opgelegd. Hij verblijft vervolgens in de ruim twee decennia die hij vastzit in meerdere gevangnissen, waaronder het halfopen North Sea Camp, categorie D, nabij het Britse Boston, waar gedetineerden worden voorbereid op een leven in vrijheid en zodoende zo nu en dan naar buiten mogen.

gronden vrijkomen, Sowerby ontsnapt begin 2001 uit de gevangenis. Hij reist na zijn vlucht rond onder de fictieve naam Andrew Love. In dienst van het kartel waarbinnen mannen als Dawes en Spencer de dienst uitmaken verzorgt Sowerby koeriersdiensten op het West-Europese vaste land, hij brengt pakketjes pillen van A naar B. Zo komt Sowerby geregeld in Amsterdam, waar hij pillen laat testen alvorens ze op de markt komen.

De Britse journalist Carl Fellstrom – auteur van de nonfictie bestseller *Hoods* – kent de Engelse misdaadbranche op zijn duimpje. Hij vertelt: “Sowerby zat destijds redelijk hoog in de organisatie van Robert Dawes. Een positie die hij dankte aan zijn onverschrokkenheid.”

SCHIMMIGE FIGUREN

Het is 24 november 2002. In Groningen staan 's avonds bij het invallen van de duisternis een vijftal mannen voor de

dat hij al jaren geen contact meer met haar heeft. Dat is ook zo: hij heeft geen flauw idee waar ze uithangt. Zijn zus Janette is het zwarte schaap van de familie. Ze is ooit met de noorderzon vertrokken.

Hij heeft zijn woorden nog niet uitgesproken of een van de anderen stapt naar voren: “Zeg ons, waar is ze?” “Ik weet het echt niet,” murmelt Meesters. Een van de mannen overhandigt de computertechnicus een briefje met een mobiel telefoonnummer, daarna haasten hij en de anderen zich weg. Wat Meesters dan nog niet weet is dat de criminelen jagen op zijn zus, die samen met de eveneens Nederlandse Madeline Brussen in Spanje is aangehouden met een aanzienlijke partij hasj. De belaagde Groninger schakelt diezelfde avond doodsbenauwd de politie in en overhandigt de rechercheurs het briefje met het telefoonnummer dat hem door de hem onbekende lieden is gegeven. Vier dagen

later gaat opnieuw de bel bij Meesters. De Groninger opent de deur. Onmiddellijk daarna wordt hij getroffen door acht pistoolschoten. Hij valt levenloos neer op de deurmat. Weken later houdt de recherche twee figuren aan: Daniel Sowerby, de ontvluchte Britse crimineel die eigenlijk al levenslang had, maar dan al zo'n anderhalf jaar op vrije

voeten is, en zijn maat Steven Barnes. Deze twee Engelsen zijn op de dag van de liquidatie in de buurt van Groningen in een gehuurd busje door een flitspaal geregistreerd. Er zijn echter geen getuigen die de twee Britten daadwerkelijk bij de voordeur van Meesters hebben gezien. De politie heeft slechts een vermoeden van hun betrokkenheid bij de moord. Daarnaast tast men in het duister over het motief. Voor zover bekend heeft Meesters geen criminele antecedenten.

Etous B.

Gwenette Martha

Janette, zus van de vermoorde Gerard

In het North Sea Camp komt Sowerby in contact met de beruchte *gangboss* Tony Spencer, een crimineel die tot over zijn oren in de drugshandel zit en veel connecties heeft in Amsterdam. Deze Spencer werkt voor de veel jongere crimineel Robert Dawes, een in Spanje en Dubai residerende Brit, die aan de ene kant bekendstaat als zeer intelligent, maar ook berucht is om zijn brute werkwijze en verregaande criminele ambities. Ook al kan hij nog steeds op legale

deur van de normale gezinswoning van computertechnicus Gerard Meesters. Vier van hen zijn donker van huidskleur, onder hen de Amsterdamse beroeps-criminelen Gwenette Martha en Etous B. De vijfde is een magere blanke man en spreekt Engels. Meesters doet de voordeur open en vraagt de heren wat de bedoeling is. De Engels sprekende man stapt naar voren en vraagt hem of hij de verblijfplaats van Janette weet. Meesters zegt dat hij die niet weet en

DE DAWES-ORGANISATIE IN NEDERLAND

De Britse crimineel Robert Dawes trekt met zijn organisatie al een jaar of vijftien een bloedspoor achter zich aan van Spanje naar Dubai, maar ook naar het oer-Hollandse Groningen, waar in 2001 Gerard Meesters wordt vermoord, volgens de Nederlandse justitie in opdracht van Dawes. Britse én Nederlandse Justitie hebben Dawes ook in verband gebracht met andere liquidaties op Nederlands grondgebied:

David Royle

Mei 2001 stuurt Dawes zijn man Spencer naar Amsterdam om daar een geschil op te lossen over een nooit betaald drugs-transport. Spencer spreekt af met de 37-jarige drugstransporteur David Royle. Terwijl de twee met elkaar converseren in

een auto, begint een persoon vanaf de straat op Spencer te schieten, die daarop uit noodweer David Royle doodschiet in de veronderstelling dat die meer afweet van de schietpartij.

Danny Gubbels

Een theorie van het OM luidt dat Dawes medio 2010 een Marokkaanse partner - Samir B. - de opdracht heeft gegeven om de Brabantse wiethandelaar John Gubbels om te leggen, nadat er een grote partij cocaïne uit een loods in Antwerpen is verdwenen. Deze B. zet een aantal mensen aan het werk. Maar bij een slordig uitgevoerde schietpartij op een woonwagencamp schieten de mannen uiteindelijk niet John Gubbels, maar enkel diens computer spelende zoon Danny dood.

Gwenette Martha

Heeft Dawes ook te maken met de liquidatie van Gwenette Martha? Martha wordt in 2008 veroordeeld voor zijn betrokkenheid bij de bedreiging van Gerard Meesters, zoals bekend een actie waarachter de hand van Dawes schuilt. Of de twee gangbazen daarna nog vaak samenwerken, valt niet te zeggen. Feit is dat beiden in het begin van de 21ste eeuw steeds meer zaken gaan doen in de haven van Antwerpen en dat Dawes in maart 2014 kort voor de liquidatie van Martha Spanje ontvlucht en daarna van de radar verdwijnt. Geruchten gaan dat Dawes op dit moment in China verblijft. Hij zit in elk geval niet vast. Noch de Britse, noch de Spaanse autoriteiten hebben hun zaken tegen hem de afgelopen jaren hard weten te maken.

DUTCH CONNECTION

In 2002 werkt Sowerby's baas Robert Dawes vanuit het Spaanse Benalmadena, een kuststad in de schaduw van het mondaine Malaga. Specialiteit van de organisatie is het verbergen van drugs in brandblusapparaten op grote vrachtwagencombinaties en in holle pallets. Robert Dawes is een machtig man in die dagen. Maar voor de meeste mensen die voor hem werken is hij niet meer dan een stem aan de andere kant van de telefoonlijn. De bijnaam voor de Britse gangbaas luidt niet voor niets the Voice. De telefoon is zijn wapen. Als hij met lid van het kartel wil spreken, verzendt Dawes een gecodeerde sms

waarin zijn nieuwe telefoonnummer voor ingewijden te ontcijferen is. Als iemand een fout maakt of ergens in faalt, dan krijgen deze personen the Voice opnieuw aan de lijn, maar dan met de boodschap dat hij niet blij is. Mensen over wie Dawes ontevreden is maken het over het algemeen niet lang meer.

Omdat de grond hem op een bepaald moment te heet onder de voeten wordt, laat Dawes zich in 2006 oppakken bij een handeltje in vervalste cheques. Vanuit de Spaanse bajes zet hij zijn illegale activiteiten voort met behulp van een reeks stromannen, onder wie zijn rechterhand Raphael Nasr, die hem wekelijks een bezoekje brengt.

In Spanje loopt dat jaar een onderzoek naar de betrokkenheid van Dawes bij de liquidatie van ene David Royle in het Westelijk Havengebied van Amsterdam in 2001.

Daarnaast staat het volgens de Nederlandse justitie vast dat Sowerby als huurmoordenaar van Dawes heeft afgerekend met Gerard Meesters in Groningen.

Gerard Meesters had niet met drugs-handel te maken, zijn zus Janette wel, en die moest een lesje worden geleerd.

Toch lukt het justitie niet

om Dawes naar Nederland te halen voor een proces. Zowel de Spaanse als de Britse autoriteiten werken Nederland tegen. Beide landen willen Dawes voor zichzelf hebben om hem te kunnen berechten.

De samenwerking tussen Dawes en Sowerby staat volgens Nederlandse justitie onomstotelijk vast. In een notitieboekje dat door Sowerby is bijgehouden en dat bij zijn arrestatie in beslag wordt genomen staan in gecodeerde termen de namen van grote mannen uit de Britse georganiseerde misdaad. Die van 'the Voice' Dawes, maar ook een bijnaam Blacky, van wie rechercheurs vermoeden dat het om de onlangs doodgeschoten Gwenette Martha gaat.

Sowerby houdt bij het verhoor na zijn arrestatie zijn kaken stijf op elkaar. Zo niet zijn maat Barnes, die aan de recherche bekend betrokken te zijn geweest bij de moord. Hij geeft toe tijdens een van de verhoren dat hij vanuit Breda met Sowerby naar Groningen is gereden, waar Sowerby de moord zou hebben uitgevoerd. Ze zouden zijn gestopt bij het huis van Meesters, waar Sowerby zou zijn uitgestapt en na een minuut weer terug zou zijn gekomen met de opmerking: "Hop, gaan nu! Ik heb iemand omgelegd!" Mede vanwege deze bekentenis krijgt Barnes slechts acht jaar celstraf. Sowerby krijgt als aangewezen schutter bij het gerechtshof levenslang. De tweede keer in zijn bestaan dat hij tegen deze straf aanloopt. Na de eerste moord is er nu dus ook de huurmoord op Meesters.

HET BEEST VAN HARKSTEDEN

"Fijn dat je gekomen bent." Hij wijst voorzichtig naar een stoeltje. De inrichting van de ontmoetingszaal in de PI Lelystad doet denken aan een goedkoop wegrestaurant. Daniel Sowerby is een magere man met een lichte baardgroei en kort achterover gekamd zwart haar. Hij kijkt spichtig en zegt schor: "Zes maanden geleden is hier voor het laatst iemand langs geweest." Of hij koffie of thee wil? "No man, I am okay." Deze gedetineerde slijt zijn dagen in complete eenzaamheid achter de

'ALS JE OPGEEFT, BEN JE LETTERLIJK DOOD'

deuren van een Nederlandse gevangenis. Hoewel? Helemaal alleen is hij niet. "I've got me parkeetos," grinnikt hij. "Mister and misses Chav," heten ze, verwijzend naar een Britse cartoon. Lezen doet hij nauwelijks. De parkieten eten alle bladen van zijn boeken op wanneer hij ze openslaat, legt de Brit uit met een stalen gezicht. Hij kijkt wel veel documentaires, over de oorlog vooral, op National Geographic Channel. De gevangenis van Lelystad is de zoveelste Nederlandse bajes die hij vanbinnen ziet. Kort geleden zat hij bijvoorbeeld nog vast in Krimpen aan den IJssel met seriemoordenaar Willem van E., het Beest van Harkstede. De Brit wuift met zijn hand een denkbeeldige vieze lucht weg: "Willem zit in een rolstoel, poept zichzelf onder en moet door bewakers gewassen worden, want hij weigert nog langer mee te werken."

Sowerby zelf oogt daarentegen nogal kalm maar dat lijkt maar zo: "Ik loop op mijn laatste benen. Ik ben niet lang geleden in staking gegaan omdat ze mijn parkieten afnamen. Ik zat op de grond in de foetushouding! Niet dat het veel zin had. De gevangenisbewakers tilden me op en plaatsten me in de transportbus. Triest hè?" Omdat de autoriteiten geen direct gevaar zien, mag de Brit zijn deur overdag open laten staan. Hij hoeft verder geen werkzaamheden te verrichten vanwege zijn slechte gezondheid.

De Nederlandse justitie ziet Sowerby als een klein radartje in de geoliede misdaadmachine van de Britse maffia-baas Robert Dawes. Sowerby zelf ontkent de moord op Meesters tegenover Panorama. Maar hij ontkent niet met de zwaarste Britse criminelen te hebben samengewerkt. Zijn woorden zijn dan ook doorspekt van trouw en loyaliteit, zoals gangsters dat gewend zijn. Over zijn relatie met zijn 'baas': "Ik heb Robert Dawes uiteraard weleens ontmoet. Daar viel weinig bijzonders aan te ontdekken. Gewoon een jongen zoals jij en ik, drager van een trainingsbroek en een hoodie." Maar had hij niet graag gezien dat

Dawes zelf gestraft zou zijn voor deze moord?

"Welnee. Ik ben juist blij dat hij hier niet voor gepakt is. Het is een goede man. Écht! Hij mag dan wapenhandelaren, drughandelaren en runners op zijn loonlijst hebben staan, hij onderhoudt wel een grote gemeenschap van families met moeders en kinderen. Ik vind dat dat mag bestaan. Ik ben blij voor hem als die man vrij rondloopt."

En als hij over Dawes had verklaard tegen de rechter, wat dan?

"Dan had hij me met rust gelaten. Ik heb niets van hem te vrezen hoor." Hij grinnikt zenuwachtig.

HEROÏNEVERSLAAFDE

Barnes heeft hem verklikt. Die naam valt veel. "Barnes is een heroïneverslaafde. Die man zegt alles wat je maar wil dat hij zegt, als hij maar zijn shotje krijgt." Hij blikt terug op zijn bezoek aan Groningen. "Ik kan me herinneren dat ik met een groep donkere Nederlandse mannen een bezoek heb gebracht aan Meesters. Een daarvan was Gwenette Martha. Wij allen waren ad hoc bij elkaar gezet om een boodschap over te

brenge. Maar ik kende die jongens niet. Ook als ze nu voor mijn neus zouden staan, zou ik niet weten wie wie is. Niet dat ik racistisch wil overkomen, maar voor mij lijken alle kale breed geschouderde negers op elkaar. Veel had die trip niet om het lijf. Ik bracht in die dagen wel vaker een boodschap over. Dat moest van mijn opdrachtgevers. Daarop 'nee' zeggen bestond niet in dit milieu."

"Goed, ik belde destijds aan en probeerde mijn verhaal te doen. Maar Gerard Meesters reageerde geschrokken en begon meteen te schreeuwen. Ik verstond niet wat hij zei. Daarom deed ik een stap naar achteren, waarna de zwarte mannen het gesprek van me over namen en hem een briefje met een telefoonnummer gaven dat hij moest bellen." Sowerby trilt als het over de moord gaat die enkele dagen later plaatsvond en over zijn mogelijke betrokkenheid daarbij. Hij verzucht: "Ik kan me gewoon niet meer herinneren waar ik op die dag was." Juist vanwege het feit dat hij nooit opheldering heeft willen geven over de moord en zijn mogelijke betrokkenheid heeft de rechter hem

TESSMONITOR 436
Camera Tessione 10
Zoom Digital: 7x

Justitie ziet Sowerby als een radertje in de machine van maffiabaas Robert Dawes.

zwaar aangepakt, zo wil hij wel erkennen. "The Dutch system sucks," voegt hij eraan toe.

BETONNEN FLATS

Hoe was hij als jongen? In welke wereld groeide hij op?

Sowerby: "Je zou het niet zeggen maar mijn ouders waren de beste mensen in de wereld. We woonden in de omgeving van Hull, mijn vader werkte in de staalconstructie. We woonden in een *council estate*, zo'n betonnen flatcomplex. Het was een omgeving waar je als jongere aan je lot werd overgelaten."

Waarom ging hij al zo jong het dievenpad op? Hij schudt zijn hoofd meewarig. "Haha. Misschien bezit ik het criminele gen? Ik was voor niemand in de hand te houden. Het leger had me kunnen redden, maar ze namen me niet aan vanwege mijn strafblad. Ik had graag uitgezonden willen worden."

Misschien was ik wel bij de Falklandoorlog betrokken geraakt. Ik kon ook goed sporten. Was een goede voetballer. Maar er was niemand die me in die richting support gaf. Welzijnswerkers

zagen me niet staan."

Hij lacht een onzuiver gebit bloot. "Uiteindelijk ben ik tijdens verlof ontsnapt. Ik kon meerijden in de laadruimte van een truck. Zo ben ik Het Kanaal over gekomen. Eenmaal in Frankrijk pakte ik gewoon de eerste de beste trein en reed ik mee totdat ze me doorhadden en de trein uitsmeten." Voordat de Nederlandse politie hem beet neemt voor de moord op Meesters woont hij enige tijd in Breda. Hij past op huizen van anderen en laat gesmokkelde pillen testen voor zijn bazen. Waarom zette hij zijn leven als zwerver niet voort? "Tja, ik was toch een verslaafde en had geld nodig om te scoren. Grote jongens kenden mij uit de bajes. Ik zocht hen niet op, nee, zij zochten mij op en hadden werk voor me."

GEBREK AAN BEWIJS?

Sowerby's advocaat Tjalling van der Goot zou graag de rechtzaak van Sowerby overdoen. Want voor het vonnis levenslang is er een duidelijk gebrek aan bewijs, zo meent de verdediger die verbonden is aan het kantoor Anker & Anker in

Leeuwarden. Daartoe zou de advocaat graag twee mannen die een grote rol spelen bij Sowerby's veroordeling willen laten horen door de politie: drugsbaas Robert Dawes en de man van de bekentenis: Steven Barnes.

Maar eind april 2014 komt het nieuws naar buiten dat de Advocaat Generaal, mr. Aben, namens het OM absoluut niet bereid is om een onderzoek op te starten naar een herziening van de straf die Sowerby heeft gekregen.

Volgens de Advocaat Generaal valt niet te verwachten dat Steven Barnes en Robert Dawes over de moord op Meesters nog iets zullen verklaren. Om die reden is het in de visie van de Advocaat-Generaal zeer onwaarschijnlijk dat het door de verdediging verzochte onderzoek 'het bestaan van een novum zal kunnen onderbouwen'.

Een week na dat nieuws bezoekt Panorama Sowerby in Lelystad. De man die tot zijn sterfdag in de cel zal moeten zitten, oogt energieker dan voorheen. De afwijzing van zijn onderzoek naar een herziening heeft hem klaarblijkelijk gevoed. Toevallig genoeg is vandaag Volkert van der G. vrijgekomen. Ook hij moest zitten wegens een enkelvoudige moord gepleegd in 2001, maar deze moordenaar kreeg 'slechts' achttien jaar en loopt nu na twaalf jaar als vrij man de poort uit.

Sowerby: "Als je de strijd opgeeft ben je er geweest. Dan ben je letterlijk levend dood. En dat wil ik niet." Maar wordt hij niet knettergek? Hij schudt zijn hoofd. "Gek word ik niet meer. Dat is voorbij. Ik kan behoorlijk negatief zijn. Maar als ik zou doordraaien, dan zou ik die schurken van het Nederlandse OM die mij hier laten zitten de overwinning gunnen. En dat mag niet."

Hij knijpt zijn bekertje koffie fijn en smijt het in de prullenbak. "Drie vierde van mijn leven zit erop. Ik heb haast." Daarop klinkt het signaal dat het bezoek is afgelopen. Sowerby richt zich op en sjokt naar een bewaker toe die een sleutel vasthoudt. Hij draait zich nog een keer om en knikt: "See you next time, same place, helaas." •